

Bellonas klimamelding gir gode innspill

Av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Fra å være en gjeng langhårete ungdommer som klatret i fabrikkpipene har Bellona utviklet seg til å bli en premissleverandør i den norske og internasjonale klimadebatten. Organisasjonen markerer sin posisjon ved å gi ut en egen klimamelding med mange gode forslag til hvordan vi kan få ned klimagassutslippene.

Vanligvis er det Bellona som anmelder og kommenterer regjeringens klimapolitikk. Denne gangen er det omvendt. Jeg vil gjerne bruke høringsrunden til å komme med noen innspill om Bellonas klimamelding.

Da meldingen ble lansert, reklamerte Frederic Hauge med at den inneholder tiltak som monner, ikke symbolske tiltak uten effekt. Et forslag fra hans side om momsfristak på sykler ble kontant avvist av hans egne rådgivere fordi det utelukkende ville være symbolsk. Folk kjøper sykkel uansett, det er ikke moms det står på.

Og det er da heller ikke noe smålåtent over Bellonameldingen. Den preges av ambisiøse klimamål, sterk tro på teknologiske løsninger og store milliardbeløp i offentlig støtte. Bellonas klimamelding er et innspill til Statens forurensningstilsyns faggruppe Klimakur. Gjennom Klimakur skal Statens forurensningstilsyn og andre sentrale etater vise regjeringen hvordan vi kan redusere utslippene i Norge innen 2020. En viktig del av analysen blir å vurdere hvor dyrt dette blir.

Bellona har dessverre ikke beregnet hvor mye tiltakene deres koster. Jeg håper Bellona jobber videre med å vurdere kostnadene, fordi organisasjonen da vil bli en enda nyttigere diskusjonspartner.

Men først og fremst vil jeg rose meldingen fordi den tar et helhetlig grep om klimapolitikken. Bellonameldingen har samme oppbygging som en vanlig stortingsmelding og tar for seg sektor for sektor. Den er oversiktlig og lettlest, tiltakene er godt utredet og det er mange nyttige faktabokser, tabeller og illustrasjoner.

Bellonas mål om at Norge skal være et nullutslippsland i 2040 og karbonnegativt i 2050 er utvilsomt svært spenstige. Visjonen om karbonnegativitet ble så vidt jeg vet første gang lansert av Frederic Hauge på klimakonferansen CC8 på Hafslund i fjor. Karbonnegativitet kan oppnås ved å bruke biomasse til å produsere energi, og ”rense” utslippene gjennom karbonfangst og –lagring. Etersom biomasse er karbonnøytralt fordi det gjennom fotosyntesen opptar like mye karbon som det avgir, vil man fjerne CO₂ fra atmosfæren hvis man ”rensner” karbon fra slike utslipp.

Skal vi klare å begrense den globale oppvarmingen til 2 grader, trenger vi å satse bredt på tiltakssida. I klimapolitikken mer enn på noen andre områder trenger vi mål som vi kan strekke oss etter. Men forslagene fra Bellona må konkretiseres ytterligere og kostnadene må beregnes. Det ligger mye arbeid foran oss før regjeringen eventuelt kan si at vårt nye klimamål er karbonnegativitet. Jeg håper Bellona kan jobbe videre med å konkretisere forslaget og tar gjerne en samtale med dem om det.

Bellona har i likhet med meg tro på at nye teknologiske løsninger er en av de viktigste veiene ut av klimakrisen. Vi har en solid grunnmur i klimapolitikken i form av kvotesystemet. Dagens kvotehandelsregime er imidlertid ikke stramt nok til å utløse den teknologiske revolusjonen som trengs for å stanse den globale oppvarmingen. Derfor er jeg forberedt på å bruke hele spekteret av virkemidler - fra økte avgifter på forurensende løsninger via støtte til ny klimateknologi til rene forbud og påbud.

Det fører for langt å gå inn på alle de konkrete forslagene i Bellonas klimamelding, men jeg vil ta for meg to punkter av spesiell interesse: Bil og bygg.

Bellona mener at i 2020 bør 10 prosent av bilene i Norge være el-biler og plugginn-hybridbiler. De tar også til orde for en omfattende endring av bilavgiftssystemet for å premiere miljøvennlige biler og straffe utslippsverstingene.

Det kan jeg uten videre slutte meg til. En fortsatt omlegging av bilavgiftene på denne måten er helt i tråd med regjeringens politikk.

Bellona advarer imidlertid mot økte bensinavgifter og veiprising, og bruker argumenter om folkelig motstand og liten effekt av små avgiftsøkninger. Jeg undrer meg litt over denne argumentasjonen. Konklusjonen kan like gjerne være at avgiftene må økes mer for å stimulere til mer miljøvennlige biler. Folks totalutgifter vil likevel kunne gå ned på grunn av lavere drivstofforbruk.

Det er et stort potensial for energieffektivisering i bygg. Mange lønnsomme tiltak blir ikke utløst, og vi må finne ut hvilke barrierer som står i veien.

Bellona vil satse på energieffektivisering blant annet ved at økt el-avgift skal gjøre nye løsninger mer lønnsomme. Det er mange flere smarte energispareløsninger i land hvor strømprisen er høyere enn i Norge, for eksempel at lysbrytere slås av og på av sensorer slik at lyset slukkes når det ikke er folk til stede i et rom.

Det er interessant at Bellona argumenterer for høyere el-avgift for å utløse den typen energieffektivisering, men advarer mot høyere bensinavgift for å utløse mer miljøvennlige biler. Jeg tror vi må være forberedt på begge deler, men uten at husholdningenes samlede utgifter trenger å øke.

Bellonas klimamelding inneholder mange gode ideer og tiltak. Statens forurensningstilsyn sier selv at denne meldingen er nyttig i arbeidet med Klimakur. Det finnes ikke én løsning på klimaproblemet, men mange, og vi trenger innspill fra alle gode krefter hvis vi skal lykkes.